

Informační list pro obyvatele obce Silůvky

číslo 1 (23), ročník 3

leden 2001

SILŮVKY. Celkový pohled.

1910

- Na Tři krále, o skok dále.
- Ve dne jas, v noci mraz.
- Když je začátkem ledna krásně, budou na jaře bouřky časně.

- Leden jasný, rok krásný.
- Je-li leden teplý, nepřibude do sudu.
- Jsou-li v lednu na cestách tlusté ledy, podaří se výborné zelí.
- Když v lednu včely vyletují, to nedobrá rok ohlašují.
- Když v lednu mnoho prší a málo sněží, z polí, luk i zahrad se málo těží.
- V lednu roste-li tráva, neúroda se očekává.
- Jestli země v lednu měsíci otevřena jest, a obzvláště když polední větrové přitom silně bouří, tedy panují rýmy a jiné nemoci.
- V lednu sníh a bláto, v únoru tuhé mrazy za to.
- Leden studený, duben zelený.
- V lednu silný led, v květnu bujný med.
- Mnoho sněhů v lednu, mnoho hřibů v srpnu.
- Je-li teplo v lednu, sahá zima ke dnu.
- Nezmrzne-li cikán do Fabiána a Šebastiána, potom už nezmrzne. (20. 1.)

I v letošním roce chci pokračovat se zveřejňováním starých pohledů a fotografií naší obce v tomto Informačním listu (i když kvalita tisku není vždy nejlepší). Chci bych je zde přetiskovat chronologicky, a proto Vás chci všechny požádat, aby jste se doma podívali, jestli nemáte nějaké zajímavé fotografie a řekli mně o tom. Zapištěné materiály vám druhý den (po jejich nasazení) osobně vrátím. Děkuji, Radek Neužil – tel.: 47 225 265.

• USNESENÍ ZE ZASEDÁNÍ ZASTUPITELSTVA

Ve čtvrtek 14. prosince 2000 proběhlo zasedání obecního zastupitelstva s následujícím usnesením:

- Obecní zastupitelstvo souhlasí s požadavky, aby obec Silůvky byla zařazena pod správu obce III. typu – Brno, ne pod obec Ivančice.
- Obecní zastupitelstvo odsouhlasilo úpravu rozpočtu pro rok 2000.
- Obecní zastupitelstvo odsouhlasilo předběžný rozpočet na rok 2001.
- Obecní zastupitelstvo souhlasí s tím, aby starosta podepsal smlouvu s „VOLKSBANK“ o poskytnutí úvěru ve výši 1,7 mil. Kč, s těmito předběžnými podmínkami: a) úrok asi 7,5 %
b) doba splatnosti 3 roky

Ručení bude budovou obecního úřadu a budovou školy v Silůvkách.

• JUBILANTI

V měsíci lednu oslaví své životní jubileum tyto následující občané:

84 let	Jaromír Hron
75 let	Mojmír Duchoň
75 let	Ludmila Škaroupková
74 let	Marie Severová
73 let	Milan Dvořák

Všem jubilantům přejeme do dalších let hodně zdraví a spokojenosti.

• AKCE V ROCE 2001

Již nyní si můžete poznamenat termíny některých akcí, které se uskuteční v tomto roce v naší obci:

13. 1. 2001	Zimní stopou okolo Silůvek – 22. ročník zimního závodu dvojic - Sokolovna
20. 1. 2001	Orelský ples – hraje dechová hudba Skaličané - Orlovna
28. 1. 2001	„Pecka“ – 3. ročník přehlídky kulturních a sportovních vystoupení orelských jednot župy Sušilovy – Orlovna
24. 2. 2001	Maškarní ostatky – Sokolovna
13. 5. 2001	Oslava Svátku matek – Orlovna
29. 4. 2001	Jarní běh – 11. ročník – Hřiště Pod lípami
5. 5. 2001	Orelský turnaj v malé kopané – 5. ročník – Hřiště Pod lípami
1. 6. 2001	Dětský den – Hřiště Pod lípami
29. 7. 2001	Annenské hody – Sokolovna
10. 11. 2001	Martinské hody – Orlovna
24. – 25. 11. 2001	Turnaj v Unihokeji (florbalu) – 5. ročník – Sokolovna

• Z HISTORIE NAŠÍ OBCE – ČÍSLOVÁNÍ DOMŮ

Již od zavedení hradové soustavy v naší zemi v 11. století začíná vrchnost ukládat robotní povinnosti svým poddaným (dřívější forma daní).

K tomuto účelu byly domy poddaných označeny „numery“ – robotními čísly, aby mohlo být evidováno plnění robotních povinností.

V roce 1763 bylo v Silůvkách 17 půllánků, 22 čtvrtlánků a 16 domkařů.

V tomto roce je v obci zaveden Tereziánský katastr, včetně nového číslování domů (stará numera byla zrušena).

Je s podivem, že panští úředníci započali číslovat za potokem chaloupky stojící na levém břehu potoka od dnešních Štěpánkových č. 1 až k č. 15 na konci řady domů pod Horkou.

Číslo 16 bylo osamoceno u brodu přes potok, mezi dědinou a chalupníky.

Následovalo číslování půllánků a čtvrtlánků na dědině, od č. 17 až k č. 28, které v té době bylo vedle č. 27.

Domy č. 27, 28, 29 a 59 byl původně svobodný dvůr. Při číslování v roce 1763 je tento dvůr rozdělen na 4 čtvrtlány. Tam se přešlo na druhou stranu cesty k č. 29 a zpět až k č. 49, dnešní Schoř Milan. K této řadě náležela i radnice č. 39, č. 40 obecní šatlava, č. 41 obecní pastouška a č. 42 – nyní Hron Antonín.

Od č. 49 přechází číslování na druhou stranu a pokračuje č. 50 na návěs k č. 55 – bývalý rolník Škorpík Josef (nyní dům již zbourán), kde končí.

Číslování postupovalo dům vedle domu po pořadí. Od té doby však byla domovní čísla přidělována tak, jak se postavil nový dům. Tak Machalovi č. 56 mají dům vedle č. 14. Škola postavena v roce 1783 má č. 57 a stojí vedle č. 5 Klempů. Dnes už je však stará škola zbourána a č. 57 nese dům Josefa Záděry na Anenské ulici. Č. 58 měli Nestrašilovi – vedle hasičky, nyní je mají Fialovi na Prachatickách.

O Velikonocích roku 1847 vyšel z panské kovárny (vedle hasičky) oheň, který spálil 10 okolních domů – čísla 1, 2, 3, 4, 5, 6, 57, 58, 60 a 61. Mezi nimi shořela i škola (č. 57). Dům č. 6 zůstal pustý – neobydlen. Zanikla také panská kovárna.

Č. 59 dostali Záděrovi při dělení dvora na čtvrtlány (č. 27, 28, 29 a 59). Č. 60, 61 a 63 jsou Pod lípami, č. 62 k nádraží (bývalý Prax Josef). Č. 64 je na Prachatickách. Dům je přestavěn z bývalého preshausu rodem Kadaňků, kteří sem přišli z Mělčan na stavbu dráhy. Dům č. 65 stával na místě bývalé hospody Pařílka (Beránkovi). Nyní má toto číslo p. J. Šaplachta na Nádražní ulici. Č. 66 je Pod lípami – Noskovi, nyní Neuovi.

Kubíkův dům č. 67 stával na Trávníkách, roku 1934 byl poškozen povodní a přestavěn na Rybníky – nyní Beneš Milan.

Domy č. 68, 69, 70, 71 a 72 vznikly 30. 11. 1869 rozdělením čtvrtlánu č. 17.

Č. 73 na Trávníkách byl nový. Č. 74, 75, 76 a 77 z roku 1870 jsou strážní domky u dráhy. Dům č. 78 vznikl rozdělením domu č. 70. Zřídila jej obec pro novou porodní babici Františku Ryšavou. Č. 79 a 80 Pod lípami – nové domy.

V roce 1874 staví obec novou školu u potoka, s č. 81.

Staví se další nové domy v prolukách. Domy č. 82, 85 a 90 na pustém domu č. 6 jsou z roku 1888, kdy se stavěla přes obec první silnice od Moravských Bránic k Tikovicím. Most u školy nahradil dosavadní brod a lávku. Č. 82 na Sokolské (Špačkovi), vedle domu č. 6, č. 83 Pod lípami (Šedrlovi), č. 84 Trávníky (R. Dobrovodská), č. 85 Sokolská (Klusáčkovi) vedle č. 16, č. 86 Anenská je výměnek domu č. 28, č. 87 Pod lípami (F. Koudela), č. 88 a 89 jsou první domy na hrázi rybníka Plouzka.

Č. 90 (Maděránkovi) postaven na místě zbořeného domu č. 6.

Č. 91 Pod lípami (Axmanovi – Ondrášková J.).

Č. 92 Nádražní (Štefanovi – Rybníček Jan).

Č. 93 Na Rybnících (Veitrovi).

Č. 94 stával na místě stodoly Fr. Sládka naproti Vašákovým. Nyní má toto číslo St. Jakš na Nivách.

Č. 95 – nový dům Höklů – Domesů.

První domy na Prachatičkách, č. 96, 97 a 98 se stavěly roku 1899.

Č. 99 Pod lípami (Rapouch – Krutiš) vznikl rozdělením domu č. 1.

Č. 100 (Pekárek – Severa) vedle obecní struhy, naproti domu č. 4.

Č. 101 v Úvoze (Hledík – Veselý).

Původní čísla z roku 1763 (prvního číslování) mají přiděleny následující domy:

č. 3 J. Bergl – sedlář	nyní Stehlík J., Anenská
č. 6 Schrámkovi, Sokolská	Grandeovi, Kopaninky
č. 30 Zoufalý E., Anenská	Duchoňovi, Anenská
č. 34 Šalplachta J., Anenská	číslo nepřiděleno
č. 36 Světlíkovi, Anenská	Mulíčkovi, Na Rybnících
č. 40 Slavíkovi, Prachatičky	číslo nepřiděleno
č. 41 obecní pastouška, Prachatičky	Bohdaň P., Prachatičky
č. 47 Franc Helar, Anenská	Dobrovodský B., Anenská
č. 55 Škorpíkoví, Anenská	Matuška VI., Na Rybnících
č. 57 škola, Sokolská	Záděra Jos., Anenská
č. 58 Nestražil, Sokolská	Fiala Pavel, Prachatičky
č. 65 Beránek, Pod lípami	Šalplachta J., Nádražní
č. 67 Kubíkovi, Trávníky	Beneš M., Na Rybnících
č. 72 Škorpík J., pekárna, Sokolská	Jaglová H. Trávníky
č. 75 nádražní stanice	Šalplachta V., Na Nivách
č. 77 dráha – Hronovi, samota	číslo nepřiděleno
č. 94 šroťák – panská kovárna	Jakš St., Na Nivách
č. 98 Chrástovi (107)	Kališovi, Anenská

Stojí za povšimnutí, že před sto lety, kdy pálená křídlice již převládá nad slaměnými došky a protipožární uličky mezi domy začínají ztrácet význam, jsou původní domy rozšiřovány až na hranice parcely. V těchto uličkách se staví také nové domy. Č. 56, 72, 133, 73 a 84 na ulici Trávníky jsou toho důkazem.

Za první republiky v letech 1918 – 1938 se v Silůvkách postavilo 90 nových domů, č. 120 – 209, mezi nimi také Orlovna č. 54, Sokolovna č. 132, Pošta č. 156, Evangelická kaple č. 184 a Hasičský dům.

Od roku 1938 dodnes 56 domů, hlavně na Rybníkách a na Anenské, ale toho už jsme všichni dobří pamětníci.

*Kronikář obce Silůvek
Zdeněk Škorpík*

• ZIMNÍ STOPOU OKOLO SILŮVEK

Skautský oddíl Sokolík Silůvky a Tělocvičná jednota Sokol Silůvky si dovolují pozvat všechny zájemce v sobotu 13. ledna 2001 do sokolovny na 22. ročník zimního závodu dvojic „Zimní stopou okolo Silůvek“.

Začátek závodu je po vydání startovních čísel v 9.00 hod.

Závodu se účastní dvojčlenné hlídky:

	hoši	dívky
rodiče s potomky	2,5 km	
1. třída a mladší	2,5 km	
2., 3. a 4. třída	2,5 km	
5. a 6. třída	3,5 km	2,5 km
7. a 8. třída	3,5 km	
9. třída a starší	3,5 km	

Pro všechny účastníky je připraven čaj v jakémkoliv množství, malé občerstvení, diplomy pro prvních pět a ceny pro první tři dvojice v každé kategorii.

Pokud nechcete běžet, přijďte se alespoň podívat, projít si trasu, pobavit se a povzbudit ostatní.

Sokolík Silůvky

• LEDEN

Před několika dny skončilo 20. století a s ním i druhé tisíciletí.

No a jaké že bylo předchozí, právě skončené druhé tisíciletí? Nikdy v minulosti neudělala lidská civilizace takový skok, jako za posledních tisíc let. Okolo roku 1000 ovládaly svět pověry, nemoci a nikdy nekončící války, kolem roku 2000 se staví Mezinárodní kosmická stanice, stroje vyrobené lidmi mapují planety a míří ke hvězdám, biologové přečetli genetický kód člověka.

Na přelomu prvního a druhého tisíciletí byla antická vzdělanost prakticky zapomenuta, přírodní vědy už pěstovali jen Arabové, ale i v jejich státech měla éra tolerance a vzdělanosti pomalu skončit. Náhodný pozorovatel by nejspíš usoudil, že antika představovala civilizační vrchol, kterého už nikdy nebude znovu dosaženo. Svět roku 1000 byl na nejlepší cestě k barbarství.

Obzvlášť neutěšený pohled tou dobou skýtala Evropa. Zatímco křesťanství vládci i církevní hodnostáři bojovali o moc zcela nekřesťanskými metodami, na jihozápadě sílili Maurové, na Byzanc se valila jedna vlna arabských dobyvatelů za druhou a misionáři si chodili pro mučednickou smrt k divokým slovanským kmenům. Evropané nabyli dojmu, že konec světa popisovaný v Apokalypse je nablízku, a s jistotou jej očekávali právě poslední den prvního tisíciletí. Jenže soudný den nenastal – a místo něj přišla kocovina. V mnoha hlavách se objevila myšlenka, že s dogmaty, která dosud ovládala život každého člověka od kolébky až do hrobu, nemusí být všechno úplně v pořádku.

Možná právě tento ořes způsobil, že o tři století později už všechno vypadá úplně jinak. Roger Bacon položil základní kámen moderní vědy tím, že jako první zavedl ověřování teorií experimentem. Píše o letadlech, podmořských lodích a dalších neuvěřitelných vynálezech. Mezi jeho pozoruhodnými díly je také spis „o neplatnosti kouzel“. Přírodními vědami se zabýval Albertus Magnus a další myslitelé. V evropských městech vznikají první skutečné univerzity.

Sám o sobě by návrat ke vzdělanosti nemusel mít velký význam ani dlouhé trvání. Jenže nový duch zavládl i jinde: objevuje se peněžní trh, v severní Itálii vznikají první kapitalistické formy podnikání, Angličané si vymohli slavnou listinu Magna Charta Libertatum, která představuje počátek parlamentarismu – nejen britského.

A ještě něco se stalo: v armádách se začal používat střelný prach. Nešlo o nový vynález, tuto látku znali už Číňané, Indové, Mongolové a do Evropy se dostal patrně přes Araby. Teprve Evropané však přišli na to, jak s „černým prachem“ naložit, aby jim pomohl ovládnout svět.

Renesance znovu objevila antiku – zpočátku pro krásu formy, téměř vzápětí i pro obsah. Stále ještě však šlo o poznání pro poznání. Leonardo da Vinci se jako jeden z prvních pokoušel vládcům ukázat, že nemusí jít jen o kratochvilnou záležitost: tanky, ponorky, helikoptéry měly podepřít a rozšířit jejich moc. Předběhl dobu o několik staletí – tehdejší vládci si víc cenili jeho schopnosti tvořit obrazy a sochy.

Jiní vládci ale už brzy na to pochopili, že věda a technika jsou opravdu nástroj vytvářející bohatství a moc. Mapování světa mělo ukázat cesty za

obchodem i kořistí, astronomické poznatky dovolovaly lodím plout stanoveným kursem, technické vynálezy zvyšovaly jejich schopnosti. Společně s nákladem zlata a koření z dalekých zemí přicházely i poznatky, že svět je mnohem větší a rozmanitější, než tvrdily dosavadní autority. A s jídlem rostla chuť.

Možná vůbec největším vynálezem tohoto, nebo vlastně už minulého tisíciletí byl knihtisk Johanna Gutenberga (1397 – 1468). V mnohém připomínal vynález střelného prachu: také on byl už dlouho předtím znám východním kulturám, také jej však teprve Evropané využili ke svému prospěchu. A také on zcela změnil svět: mimo jiné i tím, že všechny poznatky se staly dostupné každému, kdo o to stál. Učenost definitivně přestala být samoučelnou záležitostí hrstky vzdělanců uzavřených do klášterních zdí.

A pak už to šlo ráz na ráz: heliocentrická sluneční soustava, gravitační zákony, parní stroj, balon, telegraf, ponorky, letadla, atom...

Dnes mají mnozí lidé tendenci vidět spíš odvrácené stránky tohoto pokroku: války, ekologické problémy, civilizační nemoci. To dobré se stalo přehlíženou samozřejmostí, a tak alespoň malé připomenutí: před tisíci lety byste se v průměru dožili asi tak čtyřicítky, většina dětí umírala před desátým rokem věku, pokud by vás pán nevzal s sebou do války, tak byste ze světa sotva viděli víc, než svou ves a samozřejmě byste neuměli číst a psát. I tento nepříliš radostný život by byl podmíněn jen tím, že nepřijde válka, mor nebo neúroda.

Tisíc let trvající cesta od nejtemnějšího středověku ke kosmickým výpravám je nejfantastičtějším výbojem v dějinách člověka. Občas neškodí si to připomenout.

Rok má dvanáct měsíců, to určitě ví každý, ale asi každý neví, z čeho vznikly jejich názvy. Možná neznáte i některé pranostiky, které se k nim váží.

Pranostika pochází z latinského prognostica, to znamená předpovídání. Pranostiky jsou výrazem lidské moudrosti a také předpovídáním počasí podle mnohaletých životních zkušeností předávaných z generace na generaci. V kalendářích si ještě dnes někteří lidé zaznamenávají, jaké bylo počasí, a pak jednotlivá léta srovnávají a vyhodnocují.

Lidé odjakživa potřebovali stanovit pevné časové body a úseky, aby věděli, kdy se připravit na zimu, kdy na sklizeň plodů či na lov. V době kamenné sloužily pro určování času uzlíky na řemíncích a vruby na dřevě, kosti či skále. Postupem času si téměř každý kmen, národ, stát i často jednotlivá města určovaly čas podle svého, což způsobovalo (a dodnes místy ještě způsobuje) docela slušný zmatek. Pomůckou při tvorbě jednotlivých kalendářů bylo většinou slunce a měsíc. Jednotlivé kalendáře se stále vyvíjely, měnily a zdokonalovaly. Slovo kalendář (latinsky *calendarium*) vzniklo ve starověkém Římě a označovalo knihu dlužníků, kteří platili úroky z dluhů prvního dne každého měsíce, kterému říkali *Kalendae*.

Čas se také počítal podle vlády jednotlivých panovníků, nebo jejich dynastií (podle faraónů, králů, hodnostářů atd.). Dalšími časovými předěly byly velké živelní události, jako potopy, sucha, požáry apod. Židé odvozovali svůj kalendář od víry ve stvoření světa, k němuž podle nich došlo 7. 10. 3761 př. n. l. Byzantská církev byla velkorysejší a posunula vznik všehomíra do roku 5509 př.

n. l. Čínská tradice kladla počátek věcí do 27. tisíciletí př. n. l. a Mayové, i když si už byli vědomi nekonečnosti času, počítali svůj letopočet od roku 3113 př. n. l. Mnohé nároky však raději vycházely ze skutečné (nebo za skutečnou považované) události – Řekové počítali podle olympiád, Římané od založení svého města.

Křesťanský letopočet vymyslel mnich Dionysius Exiguus až v 6. století a při stanovování jeho počátku se vědeckou přesností příliš nezatažoval. Z nějakého důvodu usoudil, že rok 279 tehdejšího římského letopočtu, počítaného od nástupu císaře Diokleciána na trůn, je rokem 563 „Kristovy vlády“.

Mohamedáni počítali od útěku Mohameda z Mekky do Medíny a Francouzi počítali od Velké francouzské revoluce t. 1792, ale jen do roku 1805.

V Evropě byl šestnáct století v platnosti takzvaný juliánský kalendář. Roku 44 př. n. l. jej uzákonil za pomoci alexandrijského astronoma Sosigena Julius Caesar, tehdy římský velekněz. Od 4. století se týden dělí na sedm dní. Nepřesný výpočet délky roku juliánského kalendáře (365,25 dne) působil roční odchylku 11 minut 14 sekund, protože skutečná délka roku je 365,2422 dne. V 16. století činila tato odchylka už deset dnů. Podle návrhu bratří Liliů nařídil roku 1582 papež Řehoř XIII. tyto dny souhrnně vypustit (po 4. říjnu následoval 15. říjen) a doplnil kalendář o ustanovení přestupného roku. Tento takzvaný gregoriánský kalendář je dnes nejrozšířenější.

Kalendář dává řád a systém našemu životu. Řídí se podle něj všechna naše práce. Máme jej denně v ruce, na očích, nebo alespoň v paměti.

Leden je první kalendářní měsíc v roce. Název se odvozuje podle ledu, který zpravidla v této době pokrývá hladiny vod.

Anglicky – January, Francouzsky – janvier, latinsky – Ianuarius, maďarsky – január, německy – Januar, polsky – styczeń, rusky – январь, slovensky – január.

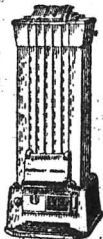
Přečtěte si na první stránce tohoto Informačního listu několik starých pranostik a zkuste je porovnat se současností.

Staložárna kamna
originál

MUSGRAVES

překvapí Vás svojí
úsporou, tvarem a přesnou
regulací.

V těchto místech mohl
být Váš příspěvek,
inzerát, nebo informace
o Vaší firmě.
Proč nechcete?
Čeho se bojíte?

Vydává OÚ Silůvky – zdarma pro občany obce.

Uzávěrky příspěvků, námětů a nápadů pro příští číslo do 20. 1. 2001.

Obecní úřad Silůvky, Prachatičky 39, Silůvky, 664 46 Prštice u Brna
tel.: 05/47 225 127, E-mail: obec.siluvky@iol.cz